

Weer naar buiten HOE PAK JE DAT AAN?

Als de lente begint en het weer normaal gesproken zonniger en droger wordt, is het fijn om de paarden weer (vaker) op de wei te zetten. Om dat goed te laten verlopen is voorbereiding nodig. Hoe pak je het aan?

TEKST EN FOTO MARIANNE SLOET

Paarden die in een groepje ontspannen samen grazen is een heel fijn gezicht. Een steppedier is in een ruime wei met soortgenoten dan ook in zijn element. Sommige paarden en pony's kunnen zomer en winter buiten lopen, maar dat is niet altijd mogelijk of handig. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het 's winters te drassig wordt of dat er niet genoeg te eten staat. Ook als paarden veel worden ingezet bij rijden of menen kan het praktischer zijn dat ze wat meer op stal staan. Paarden gaan meestal pas de wei in als de bodem voldoende droog is. Wanneer het nog heel drassig is en er geen droog deel is voor de paarden kunnen gezondheidsproblemen ontstaan. Ook kunnen paardenhoeven de net groei-

AANDACHTSPUNTEN

Zaken die aandacht vragen wanneer paarden en pony's weer naar buiten gaan:

- voerbeleid
- watervoorziening
- de hoeveelheid land en de kwaliteit van de bodem en de grasmat
- het soort omheining en de staat daarvan
- controle van de wei op gaten en andere gevaarlijke plekken, afval, takken, giftige planten en bomen in de wei of direct eromheen
- schuilgelegenheid
- de groepssamenstelling en eventueel aan elkaar wennen

ende en nog kwetsbare grasmat beschadigen, waardoor er het hele seizoen een tekort aan gras is. Voordat de paarden de wei in gaan, is het belangrijk de wei te controleren op bijvoorbeeld de staat van de omheining, gaten en giftige planten. Paarden eten niet snel van giftige bomen of planten, maar als er beperkt gras is eten paarden soms toch giftige planten. Zo zijn esdoornzaden mogelijk de oorzaak van de ziekte weidemyopathie.

EEN ANDER RANTSOEN

Paarden zijn planteneters met een lang en gecompliceerd maag-darmkanaal. Ze zijn daardoor erg gevoelig voor rantsoenwisselingen. Het is verstandig om paarden die in het voorjaar weer de wei in mogen, daar langzaam aan te laten wennen. Paarden kunnen heel wisselend reageren op veranderende weidegang. Voor gevoelige paarden kan een aangepast en/of beperkt weideregime nodig zijn. Het paard krijgt bijvoorbeeld op stal eerst wat hooi, zodat hij geen lege maag heeft en al wat vertrouwd voedsel binnen heeft, en gaat pas daarna naar buiten, te beginnen met een halfuur per dag. Dit is uit te breiden met een halfuur tot een uur per dag. Op die manier went het spijsverteringssysteem langzaam aan minder hooi en meer gras. Zo voorzichtig wennen is niet voor alle paarden nodig, maar voorkomt wel problemen.

Behalve de hoeveelheid ruwvoer is de samenstelling van groot belang. Niet alleen krachtvoerders kunnen rijk zijn aan zetmeel en suikers, ook ruwvoer kan hoge gehalten bevatten. Weidegras kan vooral in het voorjaar, afhankelijk van onder andere het weer (temperatuur, lichtintensiteit), type gras, bemesting en management, veel suikers (fructaan) bevatten. Het gras slaat die op wanneer het niet groeit. Een teveel hiervan kan problemen veroorzaken bij het paard. Zo blijkt uit onderzoek dat er een verband is tussen hoge fructaangehalten in gras en hoefbevangenheid. Dat is dus nog een belangrijke reden om een paard langzaam weer aan weidegang te laten wennen.

OP GEWICHT BLIJVEN

Het is altijd belangrijk om de voedingstoestand van het paard in de gaten te houden, dus of hij normaal, te dik of te dun is. Daar is moeilijk een richtlijn voor te geven, omdat het ook erg afhankelijk is van het paard. Een sober ras als een Fries, IJslander of Shetlander wordt al snel te dik in een matig goede wei, terwijl een sportpaard soms juist niet genoeg energie kan opnemen. Als paarden voor hun voedsel volledig afhankelijk zijn van de wei, hebben ze, afhankelijk van de omstandigheden, 0,4 tot 0,8

hectare per volwassen paard nodig. Als je twijfels hebt over de conditie van je paard, vraag dan advies aan een kenner.

WATER

Paarden die buiten lopen hebben voldoende schoon drinkwater nodig. Een automatische drinkbak is het mooiste. Anders is water uit een veilige bak de beste keuze. Dat moet dagelijks worden gecontroleerd en ten minste twee keer per week worden ververs. Een oude badkuip is eigenlijk niet geschikt. Een extra nadeel is dat een grote hoeveelheid stilstaand water een broedplaats is voor muggen. Een sloot als watervoorziening heeft drie bezwaren: paarden kunnen erin terechtkomen, ze beschadigen de walkanten en het water kan schadelijke stoffen bevatten.

SCHUILEN

Het is altijd fijn als er in de wei een schuilmogelijkheid is of wanneer er langs de wei bomen of struiken staan die beschutting geven. Verder is het belangrijk dat alle paarden, zeker wanneer ze dag en nacht buiten blijven, droog kunnen liggen. Regen is niet de grootste vijand van paarden in de wei. Insecten en felle zon zijn vervelender. Als een paard of pony gevoelig is voor staart- en maneneczeem is het verstandig om nu (maart) al een insectendeken op te leggen. Als het paard eenmaal gaat schuren, is het te laat.

WENNEN AAN ELKAAR

Hoewel het paard een kuddedier is, is de nieuwe situatie met andere paarden vaak weer even wennen. De meeste paarden worden in de winter ook individueel opgesteld. Voor het weideseizoen kunnen de paarden die bij elkaar komen, op stal al aan elkaar wennen. Dit is ook belangrijk wanneer ze vorig seizoen al met elkaar hebben buiten gelopen. Het is verstandig om ze aan de hand weer twee aan twee kennis te laten maken en/of in een ruime paddock bij elkaar te zetten. Als paarden erg dominant zijn of lang apart hebben gestaan, is het raadzaam ze (eerst) apart te weiden. Belangrijk is dat ze andere paarden kunnen zien en worden gescheiden door een veilige omheining. Soms, zeker bij hengsten, is het nodig beide omheiningen ten minste drie meter uit elkaar te plaatsen. Paarden die bij elkaar in de wei staan willen nog wel eens met elkaars halster gaan spelen. Ook kunnen ze met een ijzer in het halster haken en zichzelf of het andere paard beschadigen. Zonder halster in wei of paddock is daarom beter. Dat maakt het meteen lastiger voor eventuele dieven. U

Prof. dr. Marianne Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan is specialist Inwendige Ziekten van het Paard bij de Universiteitskliniek voor Paarden, Faculteit Diergeneeskunde, Utrecht. Met dank aan dr. David van Doorn, onderzoeker paardenvoeding en dr. Machteld van Dierendonck, paardengedragdeskundige.

www.diergeneeskunde.nl